

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบหนึ่งของหน่วยงานการบริหารส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น ที่กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองให้มี การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยมีอิสระในการบริหารพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ในการบริหาร และร่วมแก้ปัญหาของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักการปกครองตนเอง ในระบอบประชาธิปไตย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนด โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมี สมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบล แพทย์ประจำ ตำบล และสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากรายครัวในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นหมู่บ้านละ 2 คน (มาตรา 45) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเลือกคณะบุคคลขึ้นมาเป็นคณะกรรมการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่เกิน 2 คน และสมาชิก ที่ได้รับการเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน (มาตรา 58) เหตุผลสำคัญในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ในปี 2540 ประเทศไทยประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 16 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 เป็นผลให้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ต้องมีการปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา 285 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีสมาชิก 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากรายครัวในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้น โดยเฉพาะสมาชิก โดยตำแหน่งซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ได้มีการเปลี่ยนแปลงองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ โครงสร้าง ให้มีฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายบริหารประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน นายกองแต่งตั้งรองนายกอีกไม่เกิน 2 คน และต้องไม่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงานบุคคลได้กำหนดให้มีการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองท้องถิ่น ประกอบไปด้วย คณะกรรมการที่มีลักษณะเป็นไตรภาคี คือ ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายองค์กรปกครองท้องถิ่น และฝ่ายคนกลาง (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ฝ่ายละจำนวนเท่า ๆ กัน ด้านอำนาจหน้าที่ องค์กรการบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจครอบคลุมหลายด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุข และการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต การศึกษาและ วัฒนธรรม รวมถึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน นอกจากนี้หน้าที่ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ยังต้องรับภาระงานส่วนกลางที่จะต้องถ่ายโอนภารกิจ ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกด้วย ซึ่งได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น. 2546 : 19-24)

1. ภารกิจด้าน โครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วย การคมนาคมและการขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การผังเมือง การควบคุมอาคาร
2. ภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย การส่งเสริมอาชีพ งาน สวัสดิการสังคม นันทนาการ การศึกษา การสาธารณสุข การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
3. ภารกิจด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วย การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

4. การกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การวางแผนและพัฒนาจังหวัด การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชยกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว

5. การกิจด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย การคุ้มครองดูแลรักษาป่า การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ การดูแลรักษาที่สาธารณะ

6. การกิจด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ประกอบกับมีจุดอ่อนที่ไม่มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตัวเอง ทำให้การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในตำบลเป็นไปด้วยความล่าช้า ค่อยประสิทธิภาพ ไม่ทันต่อการเติบโตของชุมชนในเขตเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว เช่น เทศบาล ดังนั้นรัฐบาล จึงได้กำหนดนโยบายในการที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นในระดับพื้นฐาน คือ ตำบล เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานระดับตำบล และปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานในระดับตำบลให้เกิดความคล่องตัว รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีทรัพยากรในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณหรือบุคลากรเป็นของตนเองพอเพียงที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง รวมถึงเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง อย่างไรก็ตามขณะที่สภาพแวดล้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ย่อมเปลี่ยนไป เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติมอีก แต่จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น พบว่า ยังปรากฏปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ ความสามารถ ขาดประสบการณ์ ขาดอุดมการณ์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความรู้ความสามารถ ขาดประสบการณ์ เป็นต้น (ชนิด สุวรรณเมนะ. 2548 : 203-213)

อย่างไรก็ตามการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังขาดการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถวางแผนพัฒนาได้ตรงกับปัญหาหรือความต้องการของชุมชน และไม่สามารถนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ให้อำนาจสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการบริหารงานน้อยกว่าฉบับที่ผ่านมา เช่น
ในการลงมติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่รับหลักการในร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่
ผ่านมาเป็นเหตุให้คณะผู้บริหารพ้นจากตำแหน่งและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องเลือก
คณะผู้บริหารขึ้นมาใหม่ นับได้ว่าเป็นการกานอำนาจระหว่างสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลกับคณะผู้บริหารได้เป็นอย่างดี ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 (ฉบับปัจจุบัน) ได้กำหนดให้ฝ่ายนิติ
บัญญัติและฝ่ายบริหารแยกกันเด็ดขาด ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารต่างก็มาจากการเลือกตั้ง
โดยตรงของประชาชน การลงมติในการรับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
แม้ว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีมติไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีก็ตาม ไม่มีผลให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นตกไป จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติ
สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฉบับปัจจุบันให้อำนาจในการบริหารงานของคณะ
ผู้บริหารอย่างมาก และยังขาดการตรวจสอบจึงเกิดปัญหาในการบริหาร (กรมการปกครอง.
2547 : 5)

อำนาจหน้าที่หรือภารกิจในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก
ล้วนแต่เป็นการให้บริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
ของประชาชน ในขณะที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนใน
แต่ละหมู่บ้านเข้าไปตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปผลักดัน
โครงการต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองใน
ระดับตำบลนั้น ๆ มีความสัมพันธ์กับประชาชนในหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด รวมถึงเป็นบุคคลที่
ประชาชนในหมู่บ้านเลือกขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือเป็นผู้นำหมู่บ้าน ช่อมรู้สภาพ
ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีและยังมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร
โดยการนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเสนอแก่หน่วยงานราชการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไข
ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของ
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็น
ประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ดียิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์
สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการปรับเปลี่ยนบทบาทของตน อันเป็นประโยชน์ต่อ
ประสิทธิภาพการบริหาร ทั้งนี้ประชาชนก็จะได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน ที่มีคุณลักษณะด้านตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ได้ศึกษาแนวคิด กฎหมาย และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 (2546 : 25-26) ซึ่งมีอยู่ 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนา บำรุงรักษาดถนน 2) ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ด้านการป้องกัน โรคและระงับ โรคติดต่อ 4) ด้านการป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย 5) ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และ 9) ด้านปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกมาเพียง 8 ด้านแรก ส่วนด้านที่ 9 เป็นปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร อันมิใช่อำนาจหน้าที่หลักที่ต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ผู้ศึกษาจึงไม่นำด้านที่ 9 มาศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 60 คน ประกอบด้วย

- 2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก จำนวน 40 คน
- 2.2 ผู้ใหญ่บ้านในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก

จำนวน 20 คน

3. ขอบเขตพื้นที่ของการศึกษา

พื้นที่ในการศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก

จังหวัดมหาสารคาม

4. ระยะเวลาในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้เวลาในการศึกษา ระหว่าง เดือน กรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2553

5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

- 5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ คุณลักษณะด้านตำแหน่ง

ได้แก่

- 5.1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

- 5.1.2 ผู้ใหญ่บ้าน

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ความคิดเห็นของสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
หนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ได้แก่

5.2.1 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

5.2.2 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ
รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

5.2.3 การป้องกัน โรคและระงับโรคติดต่อ

5.2.4 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

5.2.5 การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5.2.6 การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

5.2.7 การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

5.2.8 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ

วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการศึกษา

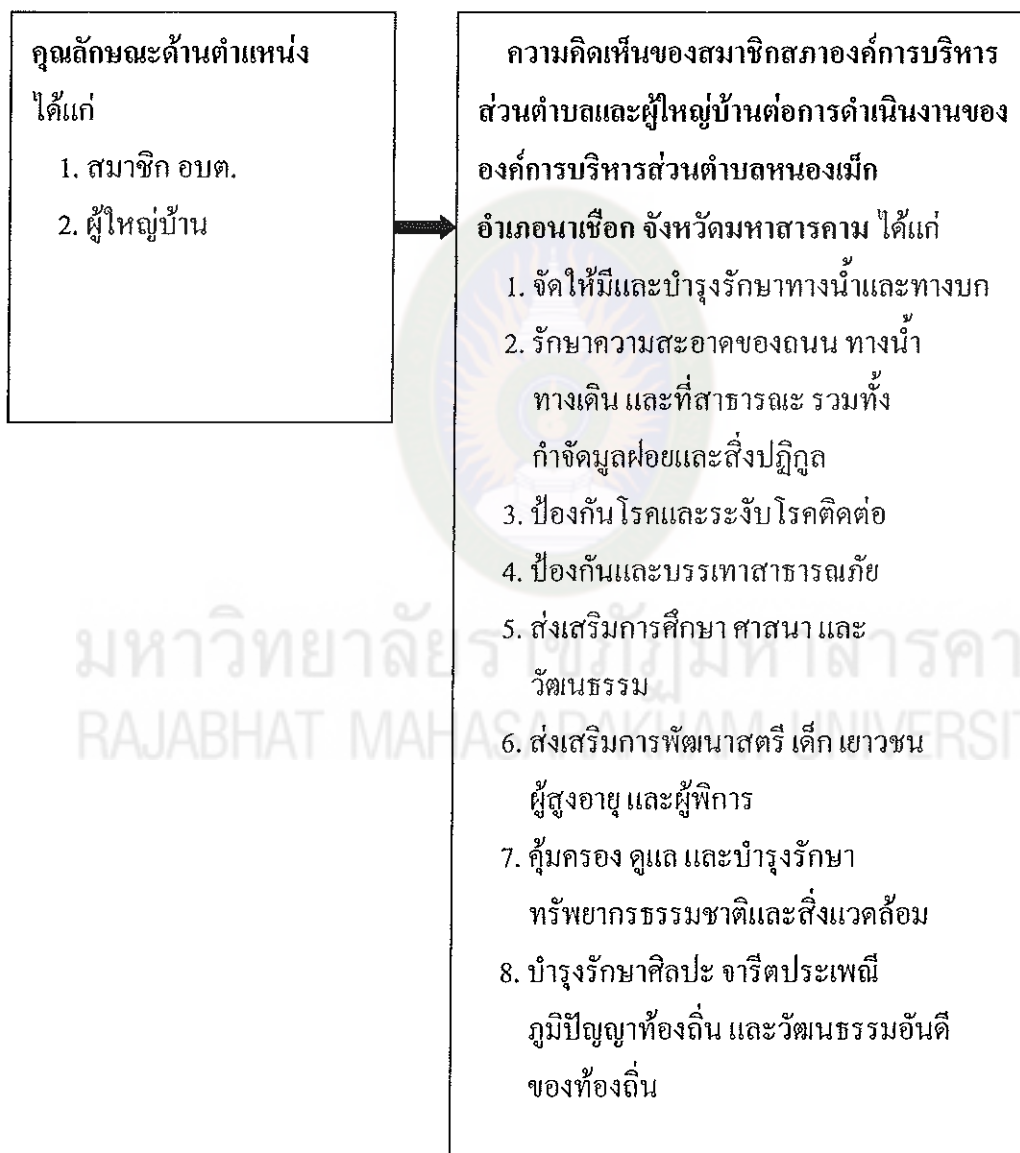
จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิด คือ การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ดังแผนภูมิที่ 1

ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent variable)

แผนภูมิที่ 1 : กรอบแนวคิดการศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกรู้ใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากส่วนประกอบต่างๆ ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในการศึกษารั้งนี้คือ ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้านต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2. **การดำเนินงาน** หมายถึง การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

2.1 **การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก** หมายถึง การที่จัดให้มีการก่อสร้างถนนให้เป็นไปตามแผนงานในงานตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก่อสร้างถนนให้เชื่อมต่อกันระหว่างหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่ชำรุดเสียหายให้ใช้งานได้คืออยู่เสมอ ขุดลอกคลองให้สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี และได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างถนนอย่างเพียงพอ

2.2 **การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล** หมายถึง การที่ได้จัดให้มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จัดหาถังขยะให้แต่ละหมู่บ้านอย่างพอเพียง ทำความสะอาดถนนและที่สาธารณะอยู่เสมอ รณรงค์ให้ประชาชนรักความสะอาด และได้นำขยะมูลฝอยไปกำจัดอย่างถูกวิธี

2.3 **การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ** หมายถึง การที่ได้จัดให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า รณรงค์ให้ประชาชนกำจัดซากสัตว์ปีก เพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก รณรงค์ป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญ เช่น โรคไข้เลือดออก โรคฉี่หนู ฯลฯ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อแก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ แจกข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดต่อให้ประชาชนทราบ

2.4 **การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย** หมายถึง การที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุและประสานความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย จัดหาอุปกรณ์ดับเพลิงประจำชุมชน ฝึกอบรมอพพร. เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำไว้บริการเพื่อป้องกันน้ำท่วม และภัยแล้ง และความช่วยเหลือเมื่อประชาชนประสบภัยธรรมชาติ

2.5 **การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม** หมายถึง การจัดตั้งศูนย์อินเตอร์เน็ตตำบล เพื่อใช้ในการศึกษา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาแก่สถานศึกษาใน

พื้นที่ จัดสรรงบประมาณ โครงการอาหารกลางวันให้นักเรียน จัดกิจกรรมทางศาสนา ในวันสำคัญต่าง ๆ และจัดกิจกรรม อบรมจริยธรรม คุณธรรมเป็นประจำทุกปี

2.6 การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ หมายถึง การสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรี และเยาวชน จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือผู้สูงอายุ และผู้พิการ เช่น เบี้ยยังชีพ การฝึกอาชีพให้กับผู้ด้อยโอกาส และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์แก่ผู้พิการ เช่น รถเข็น ขาเทียม

2.7 การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดกิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ป่าไม้และอนุรักษ์แหล่งน้ำ กิจกรรมทำความสะอาดตามสถานที่สาธารณะ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและจัดสรรงบประมาณในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น หมายถึง การจัดกิจกรรมตามประเพณีต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ ส่งเสริมโครงการวิสาหกิจชุมชน จัดสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้าชุมชน ให้การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามเทศกาล และประเพณีต่าง ๆ

3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาตำบลกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

4. ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง บุคคลที่มาจากการเลือกของราษฎร ในหมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์การศึกษา

ข้อมูลสารสนเทศที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY